

Poplatkové právo

Petr Mrkývka © 2011

Charakteristika

- Soubor finančněprávních norem regulujících veřejnou finanční činnost související s příjmy veřejných peněžních fondů poplatkového charakteru
- Součást berního práva, jako jeden z jeho subsystémů
- Poplatek – jeden ze segmentů daně *sensu largo*

Poplatek

Poplatek je zákonem nebo na jeho základě stanovená platební povinnost za úkon orgánu veřejné moci.

Zákonnost poplatku

- Čl. 11 odst. 5 LZPS
- Zákon stanoví:

Subjektivní stránku poplatku

Objektivní stránku poplatku

Parametrickou stránku poplatku

Procesní stránku poplatku

Subjektivní stránka poplatku

- Subjekt oprávněný k poplatku
- Fond oprávněný k výnosu z poplatku
- Subjekt povinný k poplatku – poplatník, plátce

Subjekt oprávněný k poplatku

- Správce daně
- Orgán veřejné moci jehož úkon zákon spojuje s povinností úhrady poplatku
- Orgán povinný vykonat zpoplatněný úkon

Fond oprávněný k poplatku

- Rozpočtové určení poplatku
- Výnos z poplatků nalézaných a inkasovaných organizačními složkami státu je příjmem státního rozpočtu
- Výnos z poplatků nalézaných a inkasovaných organizačními složkami územních samosprávných celků je příjmem rozpočtů těchto úsc.
- Další určuje zákon

Subjekt povinný k poplatku

- **Poplatník** poplatku – obecná legální definice není
- Postavení daňového subjektu – subsidiární použití DŘ
- Nese poplatkové břemeno ekonomické i právní
- Příjemce profitu (ekvivalentu) *za poplatek*
- **Plátce** nese břemeno poplatkové povinnosti, ekonomické břemeno nese jiná osoba (vyskytuje se u nepravých poplatků, příjemce profitu – není úkonem)

Kauzální (poplatkový) nexus

- Specifický závazkový vztah – obligační povaha poplatku
- Charakteristický rys poplatku – ekvivalent – pravý poplatek x daň – nepravé poplatky (místní poplatek) – chybí povinnost protiplnění
- Poplatek patří mezi právní konstrukce s tzv. **uzavřeným faktickým stavem**, co znamená, že povinnost zaplacení a závazek k ekvivalentu vznikají současně (Mastalski)
- Účel (funkce) poplatku x účel daně

Poplatek a cena

- Poplatek není výsledkem kalkulace nákladů spojených se zpoplatněným úkonem
- Cena je výsledkem dohody x poplatek ne
- Nehmotná povaha poplatkového úkonu
- Prohibiční povaha poplatku

Poplatek a sankce

- Sankce – odpovědnostní vztah (porušení práva-sankce) x poplatkový vztah (poplatek-úkon)
- Peněžitý trest
- Pokuta
- Úrok, penále, „poplatek z prodlení“
- „sankční poplatek“

Konstrukce poplatku

- Předmět zpoplatnění
- Subjekt poplatku (daňový subjekt) – pasivní
- Subjekt aktivní (správce daně) – orgán veřejné moci
- Základ poplatku – parametrická norma
- Sazba – parametrická norma
- Osvobození
- Správa
- Řízení o poplatku

Poplatková soustava

- Různá klasifikace
- Poplatky celostátní x poplatky lokální
- Podle rozpočtového určení
- Právě x neprávě
- Správní, soudní, ostatní

Tradiční

1. Správní poplatky
2. Soudní poplatky
3. Místní poplatky

Prameny poplatkového práva

- **Daňový řád** - subsidiarita daňového řádu
- **Zákon o správních poplatcích**
- **Zákon o soudních poplatcích**
- **Zákon o místních poplatcích**

Správní poplatky

Předmět poplatku

- Úkon =
 - a) Správní řízení
 - b) Činnosti správního úřadu související s výkonem státní správy
- Zpoplatněný úkon = úkon vymezený v popložce sazebníku

Subjekty

- Správní úřad – orgán moci výkonné, orgány úsc, orgány právnických osob s delegovanou působností ve státní správě
- Poplatník:
 - a) žadatel, navrhovatel
 - b) Osoba v jejímž zájmu nebo věci má být úkon proveden
- Solidární poplatník

Sazba

- Sazebník – příloha ZSpP
- Pevná
- Procentní (procentní poplatek)

Nalézací řízení

- Působnost: správní úřad příslušný k úkonu (Obecně)
- Procentní poplatky - platební výměr
- Daňové tvrzení: funkci plní žádost, návrh ..., z kterého je možné určit předmět zpoplatnění a základ

Inkaso

- Poplatky s pevnou sazbou:

a) Při přijetí podání

b) Později, před provedením úkonu

Viz sazebník

- Procentní poplatky:

Do 15 dnů ode dne následujícího po doručení platebního výměru

Následky nezaplacení

S pevnou sazbou:

- Výzva, náhradní lhůta 15 dnů
- Opravný prostředek – odvolání, 15 dnů

Následky:

- Zastavení řízení
- Neprovedení úkonu
- Jiné, sazebník